

hedsvæsenet eller på førtidspensionskontoen. Netop det, at nogle fordele tilfalder andre dele af den offentlige sektor (eller i øvrigt den private sektor), er endnu et argument for at fastsætte centrale regler.

Der er dog andre tilfælde, hvor f.eks. en miljøjrigtig løsning er dyrest. Men også her bør den overvejes, fordi der opnås miljøgevinster – og fordi der er et potentiale for udvikling af fremtidens erhvervsliv og job.

Erhvervspolitiske fordele

Generelt er det en fordel også økonomisk at annoncere krav, herunder skærpelse af krav, i god tid. Det giver virksomhederne mulighed for og øget tilskyndelse til at udvikle effektive og billige løsninger, der lever op til de skærpede krav. Hermed kan man bryde mulige onde cirkler, hvor politikerne fravælger krav, fordi de er for dyre at opfylde, og virksomheder undlader billigørende produktudvikling, fordi de er usikre på, om der er en efterspørgsel. Det er selvfølgelig en kunst at fastlægge kravene således, at de med rimelighed kan opfyldes på det planlagte ikrafttrædelsestidspunkt.

Der vil ikke være nogen sikkerhed for, at det altid er danske virksomheder, der er bedst og billigst med de produkter, der opfylder de danske krav, men generelt vil det være en fordel for danske virksomheder, at de ved, at der er et hjemmemarked, ligesom hjemmemarkedet for vindmøller skabte et enormt eksporteventyr.

Ved at satse på produkter, der gavner miljøet, sundheden og arbejdsmiljøet, og som reducerer forbruget af fossile brændstoffer, er det offentlige med til at opbygge de markeder, der skal sættes på fremover både af hensyn til erhvervslivet, beskæftigelsen og eksporten og af hensyn til den helt nødvendige grønne omstilling.

Det er fornuftigt at lade det offentlige gå foran, men offentlige indkøb kan ikke stå alene i en erhvervspolitisk strategi, der sætter på at hjælpe erhvervslivet med at skabe fremtidens job. Der er også brug for støtte til forskning, udvikling, uddannelse og skærpede krav til private. Men de offentlige indkøb kan bruges meget mere strategisk, end det sker i dag. Det bemærkes, at det offentlige byggeri behandles i et særskilt beslutningsforslag.

Bemærkninger til forslaget enkelte bestemmelser

Ad 1

En betydelig del af det offentlige elforbrug går til it-udstyr, fotokopimaskiner, hårde hvidevarer og andre apparater. Det skal kun være tilladt at indkøbe energieffektive apparater, og kravene til energieffektivitet skal løbende strammes, idet stramningerne annonce-

res i så god tid som muligt. Der skal fastsættes regler om, at apparater, hvor det er relevant, går »i dvale«, når de ikke bruges i længere tid, og der skal annonceres regler for et højeste standby-elforbrug for en række apparatyper.

Når det gælder belysning, skal det offentlige som hovedregel bruge sparepærer eller anden belysningsteknologi med et lavt energiforbrug. Ved indkøb af lamper, armaturer etc. skal det være et krav, at der kan bruges lavenergipærer. Når det gælder gadebelysning, trafiklys m.v., skal der ligeledes stilles krav om at benytte energieffektiv belysning ved udskiftning og nyetablering – i øjeblikket vil det som hovedregel sige LED-teknologi.

Danmark har ikke virksomheder, der fremstiller LED-teknologi eller lavenergipærer, men har en position inden for udvikling af lamper og armaturer. Virksomhederne her vil blive styrket ved etablering af et dansk hjemmemarked.

En stor del af elforbruget går til pumper og ventilationssystemer. Når disse skiftes, skal de også leve op til krav om effektiv brug af el.

Ad 2

Det offentlige ejer mange biler og køber mange transporttydelser fra private firmaer (udliciteret busdrift m.v.). Der skal stilles krav om en høj energieffektivitet for disse køretøjer. Desuden skal der stilles krav om begrænsning af emissioner af partikler, NO_x etc. Herunder skal indkøbte køretøjer som hovedregel leve op til EU's målsætning om 120 g CO₂/km. Desuden skal alle dieselskøretøjer være forsynet med partikelfiltre og SCR-katalysatorer.

Disse krav kan differentieres således, at der stilles skrappe krav ved kørsel i tætbefolkede områder.

Danmark har ingen bilfabrikanter, men adskillige fabrikanter af »udstødningssystemer«, herunder partikelfiltre. Disse har en klar interesse i et styrket hjemmemarked, der kan danne grundlag for eksport.

Ad 3

Miljøstyrelsen har en liste over uønskede stoffer, som Danmark mener burde forbydes, men som vi ikke ensidigt kan forbyde på grund af EU's regelsæt. Vi har dog mulighed for at sige nej til offentlige indkøb af disse stoffer, og den mulighed bør vi systematisk benytte os af.

Et eksempel er bromerede flammehæmmere, der bruges i f.eks. pc'er. De er mistænkt for at være kræftfremkaldende og hormonforstyrrende. Der findes en hel stribe af dem, og de er ikke alle sammen testet lige grundigt, om overhovedet, men det er et område, hvor forsigtighedsprincippet tilsiger at forbyde hele stri-